

สภาร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

การประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 1 (สมัยวิสามัญ) เป็นพิเศษ

วันอังคารที่ 18 มิถุนายน 2567 เวลา 09.00 นาฬิกา ณ ห้องประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชั้น 2 อาคารรัฐสภา นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา ประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นประธานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 1 (สมัยวิสามัญ) เป็นพิเศษ โดยมี นายปดิพัทธ์ สันติภาดา รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง และ นายพิเชษฐ์ เชื้อเมืองพาน รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง ผลัดเปลี่ยนทำหน้าที่ประธานการประชุม

เมื่อครบองค์ประชุมแล้ว ประธานฯ ได้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

(1) กระทู้ถาม (ไม่มี)

(2) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม

รับทราบพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ประกาศพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา พ.ศ. 2567

พระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา พ.ศ. 2567

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ให้อำนาจ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2567 เป็นปีที่ 9 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ สมควรที่จะเรียกประชุมรัฐสภาเป็นการประชุมสมัยวิสามัญ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 122 และมาตรา 175 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา ตั้งแต่วันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ. 2567

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

เศรษฐา ทวีสิน

นายกรัฐมนตรี

ที่ประชุมรับทราบ

เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุมไม่ได้อยู่ในระเบียบวาระ

รับทราบประกาศสภาผู้แทนราษฎร ให้ผู้มีรายชื่อที่อยู่ในบัญชีของพรรคการเมือง มาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่าง

ตามที่ นายณัฏฐ์ หงษ์ชูเวช ขอลาออกจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตั้งแต่วันที่ 23 พฤษภาคม 2567 เป็นเหตุให้สมาชิกภาพสิ้นสุดลงตามมาตรา 101 (3) ของรัฐธรรมนูญทางสภาผู้แทนราษฎรจึงได้มีประกาศให้ผู้ที่มิชื่อในลำดับถัดไปในบัญชีรายชื่อของพรรคเพื่อไทยเลื่อนขึ้นมาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตามมาตรา 105 (2) ของรัฐธรรมนูญ คือ นายเชิดชัย ตันติศิรินทร์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อ พรรคเพื่อไทย จึงแจ้งมาให้ที่ประชุมทราบ

ที่ประชุมรับทราบ

(3) รับรองรายงานการประชุม (ไม่มี)

(4) เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว (ไม่มี)

เรื่องด่วน

ประธานขอให้นำร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) และเป็นเรื่องทำนองเดียวกันอีก 3 ร่างมาพิจารณาร่วมกัน ดังนี้

1. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศิรินิล กับคณะ เป็นผู้เสนอ) (ค้างมาจากการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 26 ปีที่ 1 ครั้งที่ 30 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ 27 มีนาคม 2567)

2. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(นายพรชัย วัชรสินธุ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

3. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

ที่ประชุมไม่ขัดข้อง

นายภูมิธรรม เวชยชัย รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ในฐานะประธานคณะกรรมการเพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางในการทำประชามติ เพื่อแก้ไขปัญหาความเห็นที่แตกต่างในเรื่องรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 เป็นผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติของคณะรัฐมนตรีแถลงต่อที่ประชุมว่า 1. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ โดยที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 ไม่ได้กำหนดให้วันออกเสียงสามารถกำหนดเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรณีการเลือกตั้งทั่วไปหรือวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากดำรงแห่งครบวาระได้ ทำให้ต้องกำหนดวันออกเสียงแยกต่างหากจากวันเลือกตั้งทั้งที่อาจอยู่ในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน เป็นการเพิ่มภาระงานและงบประมาณแผ่นดินในการจัดการออกเสียง อีกทั้งเป็นภาระกับประชาชนที่ต้องมาใช้สิทธิออก

เสียงหลายครั้ง ดังนั้น จึงอาจกำหนดให้วันออกเสียงเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งได้ นอกจากนี้ วิธีการออกเสียงเดิมกำหนดให้การออกเสียงกระทำโดยบัตรออกเสียงเป็นหลัก ในเรื่องที่ทำประชาคมมติ ให้ถือเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียงโดยคะแนนเสียงข้างมากต้องมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มาออกเสียงและต้องสูงกว่าคะแนนเสียงไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่ทำประชาคมตินั้น และเมื่อได้ประกาศกำหนดวันออกเสียงแล้วให้คณะกรรมการเผยแพร่กระบวนการและขั้นตอนให้ผู้มีสิทธิออกเสียงได้รับทราบอย่างทั่วถึง และให้คณะกรรมการจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นโดยอิสระและเท่าเทียมกัน รวมทั้งกำหนดให้เขตการออกเสียง หน่วยออกเสียง และที่ออกเสียงให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติฉบับนี้ 2. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีเนื้อหาทั้งหมด 7 มาตรา โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้ 1) ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา 1) 2) วันใช้บังคับ กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป (ร่างมาตรา 2) 3) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 10 วรรคหนึ่ง กำหนดให้หากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไปหรือหากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากดำรงตำแหน่งครบวาระในช่วงเวลาใกล้เคียงกับการออกเสียง อาจกำหนดให้วันออกเสียงเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้ง (ร่างมาตรา 3) 4) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 11 วรรคสามกำหนดให้หากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไปหรือหากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากดำรงตำแหน่งครบวาระในช่วงเวลาใกล้เคียงกับการออกเสียง อาจกำหนดให้วันออกเสียงเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้ง (ร่างมาตรา 4) 5) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 121 กำหนดให้การออกเสียงให้กระทำโดยใช้บัตรออกเสียง หรือการออกเสียงทางไปรษณีย์หรือออกเสียงโดยเครื่องลงคะแนนออกเสียงอิเล็กทรอนิกส์ หรือทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือโดยวิธีอื่นโดยวิธีการนั้นสามารถป้องกันการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก และอาจใช้วิธีลงคะแนนวิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธี และใช้ในเขตออกเสียงหนึ่งหรือหลายเขตออกเสียง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด (ร่างมาตรา 5) 6) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 13 กำหนดให้การออกเสียงที่จะถือว่ามีข้อยุติในเรื่องที่ จัดทำประชาคมมติ ให้ถือเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียง โดยคะแนนเสียงข้างมากต้องมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มาออกเสียงและต้องสูงกว่าคะแนนเสียงไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่ทำประชาคมตินั้น (ร่างมาตรา 6) 7) แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 16 วรรคหนึ่ง กำหนดให้เมื่อได้ประกาศกำหนดวันออกเสียงแล้วให้คณะกรรมการเผยแพร่กระบวนการและขั้นตอนให้ผู้มีสิทธิออกเสียงได้รับทราบอย่างทั่วถึง และให้คณะกรรมการจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นโดยอิสระและเท่าเทียมกันทั้งผู้เห็นชอบและไม่เห็นชอบในเรื่องที่ จัดทำประชาคมมติ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (ร่างมาตรา 7) 8) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 18 กำหนดให้การออกเสียงจะใช้เขตประเทศ เขตจังหวัด เขตอำเภอ เขตเทศบาล เขตตำบล เขตหมู่บ้านหรือเขตอื่นเป็นเขตออกเสียงก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด (ร่างมาตรา 8) 9) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 19

วรรคหนึ่ง กำหนดให้การกำหนดหน่วยออกเสียงและที่ออกเสียงให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด ในกรณีที่พื้นที่ใดมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป หรือมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากดำรงตำแหน่งครบวาระในวันเดียวกับการออกเสียง ให้ถือว่าหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งของการเลือกตั้งนั้น เป็นหน่วยออกเสียงและที่ออกเสียงตามพระราชบัญญัตินี้ ในพื้นที่ดังกล่าวตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด (ร่างมาตรา 9)

รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศิรินิล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อ พรรคเพื่อไทย เป็นผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. แกลงต่อที่ประชุมว่า หลักการและเหตุผลในแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 ดังนี้ หลักการ 1. กำหนดให้หากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไปหรือหากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากดำรงตำแหน่งครบวาระในช่วงเวลาใกล้เคียงกับการออกเสียงอาจกำหนดให้วันออกเสียงเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้ง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 10 วรรคหนึ่ง และมาตรา 11 วรรคสาม) 2. กำหนดให้การออกเสียงให้กระทำโดยใช้บัตรออกเสียง หรือการออกเสียงทางไปรษณีย์หรือการออกเสียงโดยเครื่องลงคะแนนออกเสียงอิเล็กทรอนิกส์ หรือ ทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือโดยวิธีอื่น (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 12) 3. กำหนดให้การออกเสียงให้ถือเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียง โดยคะแนนเสียงข้างมากต้อง สูงกว่าคะแนนเสียงไม่แสดงความคิดเห็น ในเรื่องที่จะจัดทำประชามติ (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 13) 4. กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง ต้องจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นโดยอิสระและเท่าเทียมกันทั้งผู้ที่เห็นชอบและไม่เห็นชอบในเรื่องที่จัดทำประชามติ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 16 วรรคหนึ่ง) ซึ่งมีเหตุผลคือ โดยที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 ไม่ได้กำหนดให้วันออกเสียงสามารถกำหนดเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรณีการเลือกตั้งทั่วไป หรือวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นเนื่องจากครบวาระได้ ทำให้ต้องกำหนดวันออกเสียงแยกต่างหากจากวันเลือกตั้ง ทั้งที่อาจอยู่ในช่วงเวลาใกล้เคียงกันเป็นการเพิ่มภาระงานและงบประมาณแผ่นดินในการจัดการออกเสียง อีกทั้งเป็นภาระกับประชาชนที่ต้องมาใช้สิทธิออกเสียงหลายครั้ง ดังนั้นจึงอาจกำหนดให้วันออกเสียง เป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งได้ และวิธีการออกเสียงจากเดิมที่กำหนดให้การออกเสียงกระทำโดยใช้บัตรออกเสียงเป็นหลัก ส่วนวิธีการออกเสียงโดยวิธีอื่นเป็นเพียงทางเลือกที่คณะกรรมการอาจกำหนดให้มีได้ เป็นการกำหนดวิธีการออกเสียงสามารถกระทำได้โดยวิธีการต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์และวิธีที่คณะกรรมการกำหนดเพื่อความสะดวกของประชาชนผู้มาใช้สิทธิ นอกจากนี้ยังให้มีการแก้ไขในเรื่องผลการออกเสียงที่ถือว่ามีข้อยุติต้องมีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเต็มจำนวนเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียงและมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้ใช้สิทธิออกเสียง ในเรื่องที่จะจัดทำประชามติ ซึ่งเห็นว่าไม่ควรแยกประเภทการออกเสียงว่าเป็นการออกเสียงเพื่อมีข้อยุติ หรือเป็นเพียงการออกเสียงเพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรี เนื่องจากกระบวนการจัดการออกเสียงเป็นกระบวนการเดียวกัน

ใช้งบประมาณจำนวนมาก เป็นการไม่คุ้มค่ากับงบประมาณหากจะจัดการออกเสียงเพียงเพื่อให้เกิดการปรึกษา และหากกำหนดให้ผลการออกเสียงต้องมีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเป็นจำนวนเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียง และต้องมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มาใช้สิทธิออกเสียงในเรื่องที่จัดทำประชามตินั้น (เสียงข้างมากเด็ดขาด) เห็นว่าเป็นไปได้ยากในทางปฏิบัติ เนื่องจากการออกเสียงประชามติต่างกับการเลือกตั้งที่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นตัวแปรในการหาเสียงและรณรงค์ให้คนมาใช้สิทธิเลือกตั้ง (ซึ่งหลายครั้งยังพบว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ถึงกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง) แต่การออกเสียงประชามติเป็นเพียงการสอบถามความเห็นของประชาชนในประเด็นใดประเด็นหนึ่ง ซึ่งประเด็นนั้นอาจไม่ได้อยู่ในความสนใจของประชาชนโดยทั่วไป จึงไม่มาใช้สิทธิออกเสียง ดังนั้น จึงไม่ควรนำจำนวนประชาชนในส่วนนี้มาเป็นผลต่อการออกเสียงและควรแก้ไขให้การออกเสียงถือเพียงเสียงข้างมากของผู้มาใช้สิทธิออกเสียง โดยคะแนนเสียงข้างมากต้องสูงกว่าคะแนนเสียงที่ไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จะจัดทำประชามติ ซึ่งสอดคล้องกับการออกเสียงประชามติรับร่างรัฐธรรมนูญ 2560 เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2559 ที่ใช้เพียงเสียงข้างมากธรรมดาและสุดท้าย คือ กำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการที่ต้องจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นโดยอิสระและเท่าเทียมกันทั้งผู้ที่เห็นชอบ และไม่เห็นชอบ ในเรื่องที่จัดทำประชามติ เช่นเดียวกับที่เคยบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2541 ทั้งนี้เห็นว่า วัตถุประสงค์หลัก กำหนดเสียงข้างมาก ตามที่กำหนดไว้ตาม มาตรา 13 ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 ซึ่งทุกร่างฯ ขอแก้ไขมาตรานี้ คือ ต้องการลดขนาดเสียงข้างมากเด็ดขาดลงมาจากเดิม ซึ่งเป็นเหตุผลความจำเป็น ของร่างฯ ทั้ง 4 ร่างฯ ทั้งนี้ เห็นว่าจะต้องนำไปพิจารณาในชั้นคณะกรรมการพิจารณาต่อไป

นายพรินทร์ วัชรสินธุ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อ

พรรคก้าวไกล เป็นผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. แกลงต่อที่ประชุมว่า เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติเนื่องจากในปัจจุบันพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 มีบางส่วนที่สามารถปรับปรุงให้ดีขึ้นได้ เช่น การกำหนดกติกาให้เป็นธรรมมากขึ้น การอำนวยความสะดวกให้ประชาชนมากขึ้นในการใช้สิทธิออกเสียงประชามติและการเข้าชื่อเสนอประชามติ และการอำนวยความสะดวกให้หน่วยงานมากขึ้นในการจัดการออกเสียงประชามติ สำหรับสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้ 1. กำหนดเกณฑ์การกำหนดวันออกเสียงประชามติและเพิ่มความยืดหยุ่นในการกำหนดวันออกเสียงประชามติให้สอดคล้องกับวันเลือกตั้งของการเลือกตั้งอื่น ๆ ได้ (ร่างมาตรา 3) 2. กำหนดผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายและผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการ ในกรณีที่มีการออกเสียงประชามติในวันเดียวกับวันเลือกตั้งของการเลือกตั้งอื่น ๆ (ร่างมาตรา 4) 3. กำหนดวันออกเสียงประชามติให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ (ร่างมาตรา 5 และ 6) 4. กำหนดให้การเชิญชวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อให้ร่วมเข้าชื่อและการร่วมเข้าชื่อเพื่อเสนอให้มีการออกเสียงประชามติสามารถกระทำผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ (ร่างมาตรา 6) 5. แก้ไขเงื่อนไข

การออกเสียงที่จะถือว่ามีข้อยุติในเรื่องที่จัดทำประชามติ (ร่างมาตรา 7) 6. แก้ไขลักษณะการจัดทำและการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะมีการออกเสียงประชามติให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ (ร่างมาตรา 8) 7. เพิ่มความยืดหยุ่นในการกำหนดเขตออกเสียงประชามติ (ร่างมาตรา 9) 8. กำหนดให้หน่วยออกเสียงและที่ออกเสียงประชามติสอดคล้องกับหน่วย เลือกตั้งและที่เลือกตั้งของการเลือกตั้งอื่น ในกรณีที่พื้นที่ใดมีการเลือกตั้งอื่นในวันเดียวกันกับการออกเสียงประชามติ (ร่างมาตรา 10) 9. กำหนดผู้ปฏิบัติหน้าที่ในเขตออกเสียงประชามติ (ร่างมาตรา 11) 10. กำหนดให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา 12) อย่างไรก็ตาม การแก้ไขร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ คิดว่าไม่ควรออกแบบโดยให้ยึดติดเฉพาะการแก้ไขรัฐธรรมนูญเป็นหลักเท่านั้น อันเนื่องจากร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ไม่ใช่ทุกอย่างที่ส่งผลต่อกระบวนการทำรัฐธรรมนูญ ด้วยเหตุผลที่มีตัวแปรคือ จะได้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่โดยเร็ว หรือมีความชอบธรรมทางประชาธิปไตย ทั้งนี้ ควรมีสถาบันรัฐธรรมนูญที่มาจาก การเลือกตั้งของประชาชนโดยตรง จึงขอเรียกร้องให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คำนึงถึงเป้าหมายของการออกแบบกติกาประชามติ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม เหมาะสมมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อไป

นายอนุทิน ชาญวีรกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อ พรรคภูมิใจไทย มอบหมายให้ **นายภราดร ปริศนานันทกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดอ่างทอง พรรคภูมิใจไทย** เป็นผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. แถลงต่อที่ประชุมว่า หลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีหลักการในการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 ดังนี้ 1. กำหนดให้มีการออกเสียงเพื่อมีข้อยุติและการออกเสียงเพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรี (เพิ่มมาตรา 9/1) 2. กำหนดให้หากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการทั่วไปหรือหากมีการกำหนดวันเลือกตั้งท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ให้กำหนดวันออกเสียงเป็นวันเดียวกัน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 10 วรรคหนึ่ง และมาตรา 11 วรรคสาม) 3. กำหนดคะแนนการออกเสียงที่จะถือว่ามีข้อยุติ และคะแนนการออกเสียงเพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรี (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 13) 4. กำหนดการจัดทำและการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะมีการออกเสียง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 14 วรรคสาม) ซึ่งมีเหตุผลโดยที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 กำหนดให้การออกเสียง ตามมาตรา 9 ต้องถือว่ามีข้อยุติและต้องมีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเป็นจำนวนเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียง และมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มาใช้สิทธิออกเสียงในเรื่องที่จัดทำประชามติ ซึ่งการกำหนดให้การออกเสียงประชามติต้องถือว่ามีข้อยุติและการกำหนดคะแนนการออกเสียงดังกล่าวมีจำนวนมากเกินไป จึงขอยุติในเรื่องที่จัดทำประชามติ ทำให้การออกเสียงประชามติอาจไม่ประสบความสำเร็จ ประกอบกับการจัดให้มีการออกเสียงประชามติแต่ละเรื่องแต่ละครั้งต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ดังนั้น จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 โดยกำหนดให้การออกเสียง กรณีที่เป็นการออกเสียงเพื่อมีข้อยุติ

หรือบางกรณีควรกำหนดให้เป็นการออกเสียงเพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรี ตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด และกำหนดคะแนนการออกเสียงที่จะถือว่ามีข้อยุติและการออกเสียง เพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีมีคะแนนการออกเสียงที่แตกต่างกัน รวมทั้ง กำหนดกรณีหากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการทั่วไป หรือหากมีการกำหนดวันเลือกตั้งท้องถิ่นแล้วแต่กรณีให้กำหนดวันออกเสียงเป็นวันเดียวกัน นอกจากนี้ ควรกำหนดให้การจัดทำและการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะมีการออกเสียง ต้องมุ่งให้ประชาชนมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องที่จะมีการออกเสียงและต้องดำเนินการให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะจัดทำประชามติแก่ประชาชนได้รับทราบอย่างเพียงพอ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ เหตุผลที่เสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งมีรายละเอียด ที่แตกต่างจาก 3 ร่างฯ ในมาตรา 13 ประเด็นเสียงชี้ขาดและการหาข้อยุติซึ่งวัตถุประสงค์หลักเหมือนกัน โดยเห็นถึงข้อจำกัด พระราชบัญญัติประชามติ พ.ศ. 2564 เหมือนกันซึ่งกำหนดให้มีการถามประชาชนมีเกณฑ์ถึง 2 ชั้น เรื่องการออกเสียงประชามติ ซึ่งเป็นเรื่องที่ยากมากที่จะทำให้ผลของการทำประชามติมีข้อยุติ และอาจจะทำให้ล้มเหลวในการทำประชามติ ทั้งนี้ เห็นต่างเล็กน้อยในมาตรา 9 ว่าหากคณะรัฐมนตรีจะสอบถามความคิดเห็นจากประชาชนอาจจะไม่จำเป็นใช้เสียงเกินกึ่งหนึ่ง ส่วนในเรื่องการแก้ไขรัฐธรรมนูญ คือ ต้องการเห็นประชาชนเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ออกมาแสดงความคิดเห็นเป็นอย่างน้อย ถึงจะผ่านประชามติเพื่อแก้ไขรัฐธรรมนูญได้ ส่วนประเด็นอื่นที่จะมีการทำประชามติที่ใช้เพียงเสียงข้างมากเท่านั้น

สมาชิกฯ ได้อภิปรายแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และข้อสังเกตในประเด็นต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง อาทิ ประเด็นการให้ความสำคัญในการออกเสียง ของประชาชน ถือเป็นการใช้อำนาจประชาธิปไตยโดยตรงของประชาชน ซึ่งเป็นแนวความคิดสากลในการออกเสียงประชามติ คือ แนวความคิดการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่เป็นของประชาชนโดยแท้ และเป็นความชอบธรรมทางการเมือง เป็นการตัดสินใจสูงสุดในระดับประเทศ เช่น เรื่องของการแก้ไขรัฐธรรมนูญ อีกทั้งเป็นประชาธิปไตย แบบมีส่วนร่วมของประชาชน อาทิ เรื่องต่าง ๆ ในระดับท้องถิ่น เป็นเรื่องสำคัญ เพราะเป็นการกระทบต่อชีวิตประจำวัน จึงต้องรับฟังประชามติจากประชาชน ประเด็นแก้ไขการออกเสียงแบบ 2 ชั้น Double Majority คือ การทำประชามติ ต้องผ่าน 2 เงื่อนไข คือ 1. ผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเป็นจำนวนเกินกึ่งหนึ่งของผู้มาใช้สิทธิ 2. มีจำนวนเสียงเห็นด้วยเกินกึ่งหนึ่งของผู้มาใช้สิทธิในเรื่องที่จัดทำประชามติ ซึ่งแนวทางนี้เป็นการเสี่ยงที่จะทำให้การทำประชามติล้มเหลว ทั้งนี้ การวางหลักเกณฑ์การทำประชามติ แบบ Single Majority ระบบเสียงข้างมากชั้นเดียว หรือใช้ Pluality ระบบเสียงข้างมากธรรมดา ซึ่งจะไม่นับเหมารวม ผู้ไม่มาออกเสียงว่าเป็นเสียงที่ไม่เห็นด้วยกับประชามติ เพื่อป้องกันการคว่ำประชามติ ซึ่งการทำประชามติแบบ Single Majority ระบบเสียงข้างมากชั้นเดียว หรือใช้ Pluality ระบบเสียงข้างมากธรรมดาจะไม่ก่อให้เกิดอุปสรรคในการทำประชามติรวมถึงเพื่อสร้างความปลอดภัยในการออกเสียง สร้างความเชื่อมั่นในการทำประชามติให้แก่ประชาชน เพราะมีความชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อนประเด็นการกำหนดหลักเกณฑ์ของการทำประชามติ ให้มีทั้งเห็นด้วยกับไม่เห็นด้วย

อย่างชัดเจน หรือ แบบกว้างขวาง ทั้งนี้เพื่อความโปร่งใส และทำให้มีผู้ออกมาแสดงความคิดเห็นเพิ่มขึ้น ได้รับความคิดเห็นของประชาชนอย่างแท้จริง ต่างจากเดิม ซึ่งกลุ่มผู้ที่ไม่สะดวกมาลงประชามติ กับกลุ่มที่ไม่เห็นด้วย ไม่ออกมาลงประชามติ เกิดการเหมารวมว่าเป็นผู้ไม่เห็นด้วยกับประชามติครั้งนั้น ประเด็นเนื้อหา ร่าง พ.ร.บ. ทั้ง 4 ฉบับ มีความคล้ายกัน แต่มีรายละเอียดที่แตกต่างเพียงเล็กน้อยขณะที่มีความต้องการให้การออกเสียงประชามติมีความชัดเจนในการร่วมตัดสินใจของประชาชนที่ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยร่าง พ.ร.บ. ทั้ง 4 ฉบับ มีวัตถุประสงค์เดียวกันคือ ต้องการให้การทำประชามติโดยประชาชนประสบความสำเร็จ ประเด็นการสนับสนุนให้ประชาชนใช้สิทธิออกเสียงประชามติมากขึ้น เปิดโอกาสให้ประชาชนมีช่องทางในการเข้าชื่อและลงคะแนนเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ 1. กำหนดให้วันออกเสียงประชามติ ตรงกับวันเลือกตั้งในระดับต่าง ๆ ได้ ซึ่งเป็นการประหยัดงบประมาณของภาครัฐ และเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิลงคะแนนมากขึ้น ช่วยประหยัดเวลาและงบประมาณ ไม่เพิ่มภาระให้ประชาชน 2. เรื่องการส่งเสริมการมีส่วนร่วมโดยการลงคะแนนแบบที่มีส่วนร่วมช่องทางอื่นมากขึ้น เช่น การลงคะแนนทางไปรษณีย์ 3. ประชาชนสามารถยื่นขอการออกเสียงประชามติทางออนไลน์ได้ เพื่อความสะดวก รวดเร็ว ประหยัดเวลา ประหยัดงบประมาณ และทันต่อยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป ประเด็นการตั้งคำถามในการทำประชามติ คือ จะต้องตั้งคำถามที่ประชาชนเข้าใจง่าย ชัดเจนและครอบคลุม รวมทั้งไม่มีความหมายที่คลุมเครือ ซึ่งที่ผ่านมาใช้คำถามซับซ้อน ไม่ชัดเจน ทำให้ประชาชนเกิดความเข้าใจผิด ทั้งนี้ คำถามที่ดีไม่ควรจะพ่วงคำถามเข้าด้วยกัน หรือเป็นคำถามแบบซับซ้อน ซึ่งอาจมีการตีความที่ไม่ตรงวัตถุประสงค์ของการทำประชามติได้ ประเด็นความชัดเจนในการให้ข้อมูล ซึ่งจำเป็นจะต้องให้ข้อมูลต่อประชาชนอย่างชัดเจน เป็นกลาง ถูกต้องและครบถ้วน ป้องกันการบิดเบือนข้อมูล ทำให้เกิดความเข้าใจผิด เพื่อให้ประชาชนได้พิจารณาอย่างครบถ้วนรอบด้าน ก่อนการลงประชามติ อีกทั้งการสื่อสารที่จำเป็นจะต้องให้มีการสื่อสารที่ตรงไปตรงมา ครอบคลุมทั่วถึงประชาชนทุกกลุ่ม มีความชัดเจน รวดเร็วและกว้างขวาง เปิดเวทีสาธารณะให้กับประชาชนเพื่อความชัดเจนในประเด็นที่ลงประชามติ

นายนิกร จำนง กรรมการและโฆษกคณะกรรมการเพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางการทำประชามติ เพื่อแก้ไขปัญหาความเห็นที่แตกต่างในเรื่องรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ตอบชี้แจงว่า มาตรา 270 เป็นบทเฉพาะกาล ได้กำหนดว่ากฎหมายใดก็ตามที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปประเทศไทย กำหนดให้พระราชบัญญัติที่ตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด 16 เพื่อปฏิรูปประเทศให้เสนอและพิจารณาในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาซึ่งถือเป็นกระบวนการนิติบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ตามรัฐธรรมนูญที่เป็นการกำหนดกลไกใช้บังคับเป็นการชั่วคราว ที่ให้การพิจารณากฎหมายในการบังคับใช้รัฐธรรมนูญ ซึ่งอยู่ภายใต้เงื่อนไขอายุของวุฒิสภาตามบทเฉพาะกาล การพิจารณากฎหมายจะต้องกระทำโดย 2 สภา คือ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ตามลำดับที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญมาตรา 270 คือให้วุฒิสภาเป็นกลไกหลัก ในการขับเคลื่อนปฏิรูปประเทศตามบทเฉพาะกาล การดำเนินการตามหลักยุทธศาสตร์ชาติเพื่อบรรลุเป้าหมายรวมทั้งกำหนดกลไกพิจารณาร่างกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปประเทศ หรือมาตรานี้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่

ของวุฒิสภาในการขับเคลื่อนในการปฏิรูปประเทศและดำเนินการตามยุทธศาสตร์โดยกำหนดให้การเสนอกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปประเทศ มีขั้นตอนอย่างชัดเจนตามขั้นตอนการเสนอกฎหมายทั่วไปกล่าวคือ กฎหมายการปฏิรูปประเทศให้เสนอโดยการประชุมร่วมกันของรัฐสภาโดยอยู่ภายใต้ระยะเวลาของรัฐธรรมณูญ เมื่ออายุของวุฒิสภาสิ้นสุดลงตามมาตรา 269 (4) ให้ดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามมาตรา 107 ต่อไป และให้นำความในมาตรา 109 วรรคสามมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา 269 (6) 2) สิ้นสุดเพราะเหตุที่รัฐธรรมณูญกำหนดให้สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาสิ้นสุดลงส่วนระยะเวลาการพิจารณาพระราชบัญญัติที่ตราขึ้นตามหมวด 16 การปฏิรูปประเทศการประชุมร่วมกันของรัฐสภา และมาตรา 269 (4) บัญญัติให้อายุของวุฒิสภาตามมาตรา 107 นี้ มีกำหนด 5 ปี นับแต่วันที่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้งและได้มีพระบรมราชโองการประกาศแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภา เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2562 อายุของวุฒิสภาจึงครบกำหนด 5 ปี และจะสิ้นสุดลงในวันที่ 10 พฤษภาคม 2567 แต่ยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีสมาชิกวุฒิสภาขึ้นใหม่ ดังนั้น เมื่ออายุของวุฒิสภาสิ้นสุดลง ให้ดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภาโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา 107 วรรคห้าของรัฐธรรมณูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งบัญญัติให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา การเลือกสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2567 ประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาโดยคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีมติเห็นชอบประกาศกำหนดวันเลือกตั้งแล้ว ต่อมาเมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2567 ได้มีหนังสือกราบเรียนประธานสภาผู้แทนราษฎรว่าคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาให้เสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎรเป็นเรื่องด่วนต่อไป

นายจาตุรนต์ ฉายแสง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย รองศาสตราจารย์ ชูศักดิ์ ศิรินิล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อ พรรคเพื่อไทย นายพรชัย วัชรสินธุ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อ พรรคก้าวไกล และนายภราดร ปริศนานันท์กุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดอ่างทอง พรรคภูมิใจไทย อภิปรายสรุปพระราชบัญญัติเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ที่ประชุมมีมติรับหลักการร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ด้วยคะแนน เห็นด้วย 450 คะแนน และให้มีการตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. จำนวน 31 คน โดยกำหนดระยะเวลาในการแปรญัตติ 15 วัน กำหนดให้ใช้ร่างของคณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ เป็นร่างหลักในการพิจารณาในวาระที่ 2

ปิดประชุมเวลา 14.50 นาฬิกา

จัดทำโดย กลุ่มงานสื่อมวลชน สำนักประชาสัมพันธ์
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร